

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg aan de Geul, 13 april 2021

Betreft: RES Maatschappelijke fase

Registratienummer: 21.28

Geachte leden van de raad,

Met dit informatiebulletin informeer ik u over de stand van zaken van de Regionale Energie Strategie (RES). Zoals bekend is medio 2020 de Concept RES Zuid-Limburg door het College van B&W vastgesteld en dient de RES Zuid-Limburg 1.0 uiterlijk 1 juli 2021 aangeboden te worden bij het Centraal Planbureau voor de Leefomgeving (CPBL) en het Nationale Programma RES (NP RES).

Aangezien de informatie uitgebreid en diepgravend is volgt hieronder eerst dikgedrukt een korte samenvatting. Daarna volgt de uitgebreide toelichting.

Valkenburg aan de Geul werkt samen met de 15 andere Zuid-Limburgse gemeenten aan de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES Zuid-Limburg). Dit wordt gedaan om in 2030 een groot deel van de elektriciteit die wij gebruiken duurzaam op te wekken. In 2020 is de Concept RES Zuid-Limburg opgesteld als resultaat van de technische fase. Vervolgens is deze Concept RES getoetst aan de maatschappelijke realiteit via een online participatietraject in de maatschappelijke fase. De resultaten van onder andere de burgerpeiling die onderdeel was van deze tweede fase vindt u in de bijlagen. De RES Zuid-Limburg 1.0 (concept RES aangescherpt n.a.v. de maatschappelijke fase) wordt in de Commissie- en Raadscyclus van juni behandeld.

Technische fase: Concept Bod RES Zuid-Limburg

Het RES-proces heeft in een intensieve samenwerking met de regio Zuid-Limburg én met de subRegio Maastricht-Heuvelland plaatsgevonden. Vanaf mei 2019 tot juni 2020 hebben vertegenwoordigers van 16 Zuid-Limburgse gemeenten, het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg samen met externe bureaus gewerkt aan *de technische fase* (o.b.v. werkateliers en bestuurlijke discussies) en het opstellen van het Concept Bod RES Zuid-Limburg. In het Concept Bod RES Zuid-Limburg is aangegeven welke technische en ruimtelijke mogelijkheden de regio heeft met betrekking tot het opwekken van duurzame energie door zon en wind. De sub-regio Maastricht-Heuvelland heeft in het Concept Bod gewerkt met het benoemen van potentiële zoekgebieden voor zon- en windenergie: Waar zou eventueel duurzame opwek mogelijk zijn? Midden 2020 is dit concept bod ingediend bij NP RES. Vervolgens werd er gestart met de *maatschappelijke fase*.

Maatschappelijke fase: Bod RES Zuid-Limburg 1.0

Het Concept Bod is in de maatschappelijke fase in de sub-regio Maastricht-Heuvelland getoetst aan de maatschappelijke realiteit via een digitaal participatietraject. De mogelijkheden voor een uitgebreidere maatschappelijke consultatie waren helaas beperkt:

- De tijd (oktober 2020 - januari 2021) voor het uitvoeren van een uitgebreid maatschappelijk participatietraject was erg krap. De resultaten dienden uiterlijk eind januari bekend te zijn, in verband met de doorrekening die Netbeheerder Enexis op basis van de resultaten moest maken.
- Door COVID-19 waren fysieke bijeenkomsten niet mogelijk.

In het gezamenlijke plan van de subRES Maastricht-Heuvelland is hier rekening mee gehouden en heeft participatie online en op afstand plaatsgevonden via:

- 1) De burgerraadpleging via een algemene online enquête;
- 2) Een digitale stakeholder bijeenkomst met georganiseerde platforms en (koepel)organisaties;
- 3) Het spelen van de online RES realisatiegame (serious gaming).

Onderstaand wordt per onderwerp in het kort uitgelegd wat het doel was en wat globaal de resultaten zijn. Uitgebreide informatie en de resultaten van de enquête en de stakeholderbijeenkomst vindt u in de bijlagen van deze brief. Op 27 januari j.l. vond de laatste

themasessie inzake de RES plaats, waarin de raad geïnformeerd is over de eerste ruwe resultaten uit de maatschappelijke fase. Inmiddels zijn de resultaten verwerkt in overzichtelijke verslagen.

Aanvullend: Om inwoners en andere geïnteresseerden te informeren, is op de gemeentelijke website een pagina ingericht voor de RES. Hier is actuele informatie terug te vinden en een link naar de website van NP RES. U vindt de pagina hier: www.valkenburg.nl/voor-inwoners-en-ondernemers/duurzaamheid/regionale-energie-strategie

Ad. 1: Algemene online enquête (burgerraadpleging)

In november en december 2020 heeft een online enquête plaatsgevonden onder alle burgers vanaf 15 jaar, wonend in de subregio Maastricht-Heuvelland. De enquête heeft als doel om de grondhouding van onze burgers te peilen, een momentopname van het denken over de energietransitie. De resultaten zijn niet bedoeld als rechtvaardiging voor het al dan niet aanwezig zijn van draagvlak voor (toekomstige) keuzes. De enquête is breed uitgezet via de reguliere kanalen, een huis-aan-huis brief en relevante netwerken. Dat het ondanks de beperking als gevolg van Covid-19 succesvol geweest is, bewijst de stevige deelname van meer dan 8.300 inwoners in de subregio Maastricht-Heuvelland, waarvan 1.399 deelnemers uit Valkenburg aan de Geul.

Vanuit de resultaten van de gehele enquête (subregio Maastricht-Heuvelland breed) kunnen de volgende conclusies over de huidige gevoelens worden getrokken:

- Bijna alle deelnemers (95%) vinden de energietransitie belangrijk;
- Van alle deelnemers vindt 52% dat zo snel mogelijk gestart moet worden met grootschalige opwekking duurzame energie. 31% Geeft aan dat afgewacht moet worden op o.a. verdere technologische ontwikkelingen;
- Vrijwel alle deelnemers (99%) vindt het Nationaal Landschap Zuid-Limburg belangrijk tot heel belangrijk;
- Zonnepanelen worden gezien als een goede manier om duurzame energie op te wekken (vooral zon-op-daken);
- Van alle deelnemers denkt 45% dat zonnepanelen onder voorwaarden ook in het landschap passen. Hiertegenover staat dat 43% aangeeft dat het landschap géén plek is voor het plaatsen van zonnepanelen;
- 51% Van alle deelnemers vindt dat windmolens niet in het landschap passen, tegenover 35% die aangeeft dat er zeker locaties zijn waar deze geplaatst kunnen worden.

Ad. 2: Digitale stakeholderbijeenkomst

Op 10 december 2020 heeft de subregio Maastricht-Heuvelland een online bijeenkomst georganiseerd voor stakeholders. In totaal zijn 150 uitnodigingen in de regio verstuurd aan onder andere belangenverenigingen, onderwijsinstaties, woningstichtingen, ondernemersverenigingen, jongerenorganisaties en zorginstellingen. In totaal hebben 28 afgevaardigden van deze organisaties deelgenomen. De bijeenkomst was zo opgezet dat de er in drie verschillende groepen met elkaar gediscussieerd werd aan de hand van stellingen. De bijeenkomst werd gestart met een plenaire inleidende sessie en afgesloten met een plenaire afronding. Het doel van deze bijeenkomst was om inzicht te krijgen in de belangen en wensen van de diverse organisaties in onze regio. Ook hier is gezocht naar onderdelen waar enige overeenstemming is met elkaar en waar de grens ligt tot mogelijkheden voor hernieuwbare opwek van energie in het gebied Maastricht-Heuvelland. Ook hier dient nadrukkelijk opgemerkt te worden, dat deze bijeenkomst niet is bedoeld als rechtvaardiging voor het al dan niet aanwezig zijn van draagvlak voor (toekomstige) keuzes.

Heel voorzichtig kan geconcludeerd worden dat er enige overeenstemming was met de enquête. Het inzetten van zonnepanelen op daken en het enthousiasmeren van onze burgers om energie te gaan besparen werd benoemd. Bij de stakeholdersbijeenkomst was met name de uitspraak dat we het niet gaan redden met alleen zonnepanelen op daken, maar dat we ook op zoek moeten naar andere mogelijkheden, waarbij zonneweides in het landschap niet uitgesloten worden. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat eerst ingezet moet worden op energie besparen, zon-op-dak en dan pas kijken naar het landschap.

Ad. 3: RES Realisatiegame

Aan het eind van de enquête (beschreven bij ad. 1) konden deelnemers aangeven of zij nog door wilden praten over de energietransitie en de RES. Ca. 300 deelnemers (van de 1.399) hebben deze

optie aangevinkt. Op 15 december 2020 en op 21 januari j.l. is de RES Realisatiegame gespeeld. Aan deze serious game hebben uiteindelijk 28 inwoners meegedaan.

Tijdens de twee gamesessies zijn de deelnemers na een plenaire start de RES Realisatiegame in groepen met een spelleider gaan spelen. Daarin is aan de deelnemers gevraagd wat zij belangrijk vinden bij het realiseren van zonne- en windturbineparken buiten de bebouwde kom (in het landschap) en is hen gevraagd waar zij potentiële globale zoekgebieden voor hernieuwbare energie zien in het landschap. Door deze opzet is er veel ruimte geweest voor onbevangen, losse individuele inbreng.

Ook hier kan voorzichtig geconcludeerd worden dat er enige overeenstemming was met de enquête. Over het algemeen gaat de voorkeur uit naar zon-op-dak (het multifunctioneel inzetten van zonnepalen), maar deelnemers realiseren zich dat dit onvoldoende kan zijn en het toch nodig is om in het landschap energie op te wekken. Daarmee dient dan rekening gehouden te worden met onder andere een goede landschappelijke inpassing en lokale betrokkenheid. Ook de resultaten uit deze bijeenkomst zijn niet bedoeld als rechtvaardiging voor het al dan niet aanwezig zijn van draagvlak voor (toekomstige) keuzes. De RES Realisatiegame kan gezien worden als een eerste oefening, een eerste peiling van hoe inwoners denken over de energietransitie en de RES.

Tot slot

De resultaten van de enquête, de stand van de discussie in de stakeholderbijeenkomst en de technische (netwerk)doorrekening door Enexis van het Concept Bod RES Zuid Limburg, zal resulteren in besluitvorming over de RES Zuid Limburg 1.0 in de 16 gemeenteraden, Algemeen Bestuur Waterschap Limburg en Provinciale Staten Limburg. In Valkenburg aan de Geul is besluitvorming voorzien in de raadsvergadering van juni.

De RES Zuid-Limburg (en specifiek de subregio Maastricht-Heuvelland) is voornemens om het participatietraject verder uit te breiden en te continueren na vaststelling van de RES Zuid-Limburg 1.0 richting de RES Zuid-Limburg 2.0 en het verdere RES traject. Een goede afstemming met de samenleving over dit complexe onderwerp is belangrijk om de energietransitie te laten slagen.

Vooruitlopend op de besluitvorming van de RES Zuid-Limburg 1.0, biedt het College u hierbij de resultaten van de enquête en de stakeholderbijeenkomst aan. Ook vindt u hier de terugkijk-link van twee digitale bijeenkomsten. Nogmaals, de gegevens zijn geen draagvlakmeting, geen referendum, maar uitsluitend een peiling van hoe inwoners en organisaties denken over de complexe energietransitie.

De volgende bijlagen zijn toegevoegd:

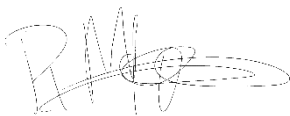
- Inwonersonderzoek *Regionale Energie Strategie, beschouwing en conclusies - Totale regio*
- Inwonersonderzoek *Regionale Energie Strategie - Totale regio*
- Inwonersonderzoek *Regionale Energie Strategie - Deel F: Valkenburg aan de Geul*
- Samenvatting van de stakeholderbijeenkomst op 10 december jl.

Aanvullend treft u hierbij ook de terugkijk-link van de digitale bijeenkomsten:

- Stakeholderbijeenkomst op 10 december 2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=MajkHo6Y47A&feature=youtu.be>
- Webinar RES Zuid-Limburg over de besluitvorming op 3 maart 2021:
<https://www.youtube.com/watch?v=4oPv0h8Uals>

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

drs. R. Meijers
wethouder Duurzaamheid